

Kod przedmiotu

Kierunek

Wszystkie

Specjalność

Wszystkie

Typ przedmiotu

Fakultet humanistyczny.

Wymagania wstępne

Ogólna wiedza humanistyczna zdobyta w ramach studiów pierwszego stopnia.

Wymagania końcowe

Ustne kolokwium, obejmujące wiedzę wyniesioną z zajęć oraz z zalecanej literatury przedmiotu.

Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z głównymi nurtami, problemami filozofii współczesnej, ukazanie powiązań, jakie zachodzą między filozofią współczesną i innymi dziedzinami kultury, wyrobienie u studentów zdolności krytycznego myślenia, prowadzenia dyskursu filozoficznego i refleksji nad złożonymi problemami życia społecznego.

Treści programowe nauczania

1. Wolność, dialog, komunikacja, odpowiedzialność i sprawiedliwość jako podstawowe kategorie filozofii współczesnej.
2. Wolność a idea rozumu praktycznego: autonomia człowieka w filozofii I. Kanta, dwa pojęcia wolności, ujęcie wolności przez J. S. Milla, idealizm jako filozofia wolności w myśli G. Fichtego i W. F. Hegla.
3. Filozofia życia i subiektywności: pierwiastek dionizyjski i apoliński w sztuce, wola mocy oraz idea nadczłowieka w myśli F. Nietzschego; wolność, egzystencja i subiektywność w pismach S. Kierkegaarda, czas i wolność w pracach H. Bergsona, prawo do wiary w świetle pragmatyzmu W. Jamesa.
4. Nowe rozumienie nauk humanistycznych: świat życia ludzkiego, przeżycie i rozumienie w świetle hermeneutyki W. Diltheya, fenomenologia E. Husserla i M. Schellera.
5. Absurdalność ludzkiego istnienia i samotność człowieka w egzystencjalizmie J. P. Sartre'a i A. Camus; filozofia egzystencji K. Jaspersa: komunikacja, egzystencja, sytuacje graniczne oraz odczytanie szyfrów transcendencji.
6. Dwudziestowieczna filozofia dialogu i odpowiedzialności (M. Buber i E. Levinas).
7. Wolność, komunikacja, sprawiedliwość i solidarność jako podstawa życia społecznego: J. Rawlsa teoria sprawiedliwości, J. Habermasa i K. O. Apla etyka komunikacji i dyskursu, komunitarystyczna koncepcja społeczeństwa w ujęciu A. MacIntyre'a.
8. Kryzys kultury europejskiej i etyczne problemy współczesnego świata: F. Capry teoria cywilizacyjnej transformacji, H. Jonasa etyka dla cywilizacji naukowo-technicznej, A. Schweitzera myśl kryzysu kultury i idea biocentrycznej etyki „czci dla życia”, etyka ekologiczna i ekozofia w ujęciu A. Naessa.

Efekty kształcenia (uczenia się) po ukończeniu przedmiotu

- w zakresie wiedzy

- Posiada wiedzę o głównych kierunkach filozofii współczesnej, zna współczesne teorie życia społecznego oraz zasady leżące u podstaw społeczeństwa pluralistycznego i demokratycznego, jest świadomy złożoności problemów etycznych współczesnego świata, posiada wiedzę na temat kulturowego kontekstu muzyki oraz dostrzega znaczenie filozofii dla różnych, także artystycznych, obszarów ludzkiego życia (A2_W03).

- w zakresie umiejętności

- Posiada zdolność krytycznego myślenia i potrafi rekonstruować filozoficzne założenia własnych przekonań światopoglądowych, politycznych i etycznych.
- Posiada umiejętność interpretowania trudnych tekstów filozoficznych, ma umiejętność integrowania zdobytej wiedzy, jest świadom wzajemnych relacji pomiędzy praktycznymi i teoretycznymi elementami studiów.
- Posiada umiejętność przygotowywania prezentacji w formie pisemnej i ustnej na temat szerokiego kulturowego kontekstu muzyki, potrafi ujmować własne projekty artystyczne w szerokim kontekście kulturowym (A2_U06).

- w zakresie kompetencji społecznych

- Nabywa zdolność funkcjonowania w zespole, który stawia pytania i próbuje je w sposób racjonalny rozwiązać, umie inicjować projekty interdyscyplinarne, zakładające współpracę z przedstawicielami innych dziedzin sztuki i nauki.
- Posiada umiejętność krytycznej oceny własnych działań twórczych i artystycznych, umie podejmować dialog z innymi wokół problemów etycznych i filozoficznych (A2_K04 i A2_K05).

Metody nauczania

wykład z elementami konwersatorium, zajęcia zakładają aktywny udział studentów w dyskusji wokół istotnych problemów filozofii i etyki, w trakcie zajęć studenci analizują oraz interpretują fragmenty klasycznych dzieł filozofii europejskiej.

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się

ROK	Na dowolnym roku	
SEMESTR	1	2
Punkty ECTS	2	2
Ilość godzin w semestrze	30	30
Rodzaj zaliczenia	zal	zs
LEGENDA	zal – zaliczony; zs – zaliczenie ze stopniem; egz – egzamin; ed – egzamin dyplomowy	

Kryteria oceny

Aktywny udział w zajęciach, samodzielne opracowanie poza zajęciami tekstów filozoficznych, kolokwium końcowe (ustne).

Literatura (piśmiennictwo)

Gilson E., T. Langan.

Maurer A., *Historia filozofii współczesnej*, Warszawa 1979.

Gadacz T., *Historia filozofii XX wieku*, tom I, Kraków 2009.
Kierkegaard S., *Bojaźń i drżenie*, Warszawa 1982.
Jaspers K., *Filozofia egzystencji*, Warszawa 1990.
Mader J., *Filozofia dialogu*, /w:/ *Filozofia współczesna*, red. J. Tischner, Kraków 1989, s. 372-394.
Buber M., *Ja i Ty. Wybór pism filozoficznych*, Warszawa 1992.
Święcicka K., *Husserl*, Warszawa 1993, H. Jonas, *Zasada odpowiedzialności*, Kraków 1996 (fragmenty).
Rawls J., *Teoria sprawiedliwości*, Warszawa 1994 (fragmenty).
MacIntyre A., *Dziedzictwo cnoty*, Warszawa 1996.
Rorty R., *Etyka bez powszechnych powinności*, /w:/ ETYKA, 1998, nr 31, s. 9-25.
Höffe O., *Etyka państwa i prawa*, Kraków 1992, *Z fenomenologii wartości*, / red./ W. Galewicz, Kraków 1988, s. 46-84.

Język wykładowy

Polski

Imię i nazwisko wykładowcy

dr Wojciech Sztombka